

ОРМУЗД И АРИМАН

Превод от неизвестен език: Емилия Стаматова, 1995

chitanka.info

Старите перси разказвали, че някога, много отдавна се случила нещо невероятно, велико и незабравимо. Техният добър и мъдър бог Ормузд, който обитавал небето, видял, че хората на Земята не живеели тъй, както би трябвало. Едни били богати и тънели в разкош, а други страдали от сиромашия и неволя. И никой не бил щастлив. Богатите се измъчвали от безделие и гузна съвест, а бедните — от грижи и завист.

Дожаляло му на Ормузд за човешкия род. И намислил да слезе от небето и да научи хората как трябва да живеят.

Ормузд не се явил на Земята като някой богат или прочут човек, защото искал да учи всички хора, а не само избраниците на живота. Не се явил той нито като цар, нито като мъдрец, защото тогава хората биха си казали: „Лесно е за него, богаташа или царя, или мъдреца, да изпълнява Божията воля, но за нас неволниците и сиромасите той не може да бъде пример. Бедният човек не може да постъпва като богатия.“ А Ормузд искал да покаже, че всеки човек може да живее праведно. Затова приел облика на просяк.

Ариман пък, лошият бог, бил враг и завистник на Ормузд, а ненавиждал и целия човешки род.

Повече от всичко на света Ариман се боял да не би хората да заживеят в мир и обич. Затова и той решил да слезе на Земята и да попречи на Ормузд. Но Ариман приел облика на велик цар и се провъзгласил за господар и повелител на всички народи.

Ормузд обикалял селата и градовете и навсякъде учел хората. Учел ги, че всички хора са братя и трябва да живеят като братя. Не притежавал нищо свое. Всичко, което му давали, той раздавал на другите.

— Обичайте се всички! — проповядвал той. — Не правете разлика между свои и чужди! Работете не само за себе си, но и за другите! Грижете се не само за себе си, а и за вашите близки! Вие всички заедно образувате едно тяло. Ако човек го заболи ръката, то с нея страда и цялото тяло. Така трябва да бъде и с хората: ако един човек попадне в беда или е нещастен, всички трябва да му помагат и да го утешават. Както не могат да се разделят една от друга капките в чашата с вино, така и хората трябва да живеят в любов и сговор. Ако търсите вашето щастие, ще го намерите само тогава, когато се загрижите и за щастието на другите.

Бедните, недъгавите, плачещите, бездомните и гладните били утешавани от Ормузд, а той им служел и ги обичал.

Богатите и силните пък той учел да променят живота си. Разкривал им тяхната несправедливост. Съветвал ги да жалят бедните и да бъдат милостиви към тях.

Хората възприемали различно неговото учение. Едни го отхвърляли напълно, като казвали, че при такова учение всички ще осиромашеят и никой няма да има имот. Други пък смятали, че е невъзможно да не се грижат за себе си; наистина трябвало да мислят за другите, но и себе си да не забравят.

Думите на Ормузд не се харесвали на богатите, защото на тях им било мъчно да се разделят със съкровищата си. Бедните пък казвали, че ако започнат да се грижат за другите, скоро съвсем ще оголеят и ще измрат от глад.

Само малцина сред хората възприели учението на Ормузд и започнали да живеят според неговите напътствия.

Когато Ариман, който царувал на Земята, чул за проповедите на Ормузд, той заповядал да му го доведат.

— Виждаш ли — казал Ариман, — твоето учение не допада на хората. Признай, че злото е по-силно от доброто. Преклони се пред злото! Проповядвай моето учение и тогава всички хора ще тръгнат след тебе.

Ормузд нищо не му отговорил. Не искал да проповядва на хората гибелно учение. Смирено навел глава и се отдалечил.

Светлият бог Ормузд не се появявал повече сред хората. Обхванат от дълбока скръб заради човешката неразумност, той се престорил на мъртъв. Станал невидим и се възнесъл на небето. Не желаел насила да води хората по пътя на доброто, а искал те сами да разберат добре ли се живее на Земята по закона на Ариман. „Когато светът се препълни с беззакония и неправди — мислел Ормузд, — тогава хората сами ще се обърнат към правдата и сговора.“

По това време Ариман намислил да измами всички. Отначало той заповядал на жреци, учители и началници да внушават на народа по храмове и училища, из улици, площи и пазари, че трябва да обичат своите повече от чуждите, да се грижат само за своите, а за чуждите — не.

— Аз ви желая доброто — казвал хитрия Ариман. — Нека всеки народ живее сам за себе си и нека всеки човек да обича преди всичко своите!

Тази заповед допаднала на всички.

Само учениците на Ормузд не я възприели и не ѝ се подчинили. Но тях никой не искал да ги слуша. Дори казвали, че те не обичат своя народ. Обвинявали ги, че не се подчиняват на царя и не изпълняват заповедите му.

Тогава едни народи почнали да завиждат на други. „Защо да сеем, защо да жънем и да се трудим, когато можем да добием всичко и то без труд — с война и насилие?“

И всички народи почнали да обучават войници за нападение и отбрана.

Така враждата се възцарила между народите. Царство се изправило против царство, племе против племе, език против език. И много хора загинали от кръвопролитията, много се разбягали и измрели из горите и пустините. Селата и градовете опустели, заглъхнал в тях радостният смях и веселието.

Ариман се зарадвал от все сърце, защото неговото човеконенавистническо учение давало обилни плодове. И той казал:

— Времената станаха тежки. Но аз ви желая доброто. Давам ви още една заповед. Обичайте другарите си повече, отколкото чуждите, грижете се за близките си, а за чуждите — не!

„Неговите думи са правдиви — мислели си хората. — Времената са тежки, кой има време и възможност да се грижи за чуждите.“

Всяко семейство започнало да живее само за себе си. Всеки баща са грижел само за своето семейство — гледал децата му да са сити, а не искал да знае, че има и други деца, които също трябва да живеят.

Започнали раздорите. Разбойничествата и грабежите се умножили. Тъмниците станали тесни и вече не могли да поберат затворниците. Но и правосъдие нямало, защото съдиите се грижели не за правдата, а само за своята изгода. Човешката кръв се леела като из ведро и обагряла земята.

Стоновете на Земята се издигали към небето и търсели светлия лик на Ормузд. Но неговото време още не било дошло. Тежко било да се живее, но душевните очи на хората още не били прогледнали и още не били открили учението на Ормузд. Само неговите верни ученици

пазели заветите му и изпълнявали заповедите му. Но всички ги осъждали, презирали учението им и хулили името на Ормузд.

Накрая измамникът Ариман издал и третата си заповед:

— Всеки човек трябва да обича себе си повече от всичко на света!

Хората не разбрали колко пагубна е тази заповед, а прославяли Ариман и казвали:

— Неговото учение е най-доброто, няма по-мъдър от него. Всъщност отдавна трябваше да почнем да живеем така. Ризата ти да е по-близо до кожата. Нека Бог се грижи за всички, а ние не сме богове, че да се грижим и за другите. Всекиму е достатъчна неговата собствена грижа. Ако всеки обича само себе си, на всички ще бъде добре, защото всеки човек най-добре познава своите болки и нужди и само той може да си помогне.

И заживели така.

Но Земята им станала тясна. Силните и богатите измъчвали слабите и бедните, които вече нямали защитници.

Бащите изоставили децата си, майките се отказвали от рожбите си, децата се бушували срещу родителите. Не останала обич между хората. Правдата избягала от хората. Всеки треперел за живота си. Умирали от глад, от студ и от убийства.

Само силните се чувствали добре. Но дори и те не били сигурни за живота си, тъй като непрекъснато воювали помежду си.

Учениците на Ормузд пак се отчаяли. Те все още вярвали, че доброто ще победи злото в живота на хората. Забелязали, че не у всички хора съвестта била заглушена и че някои били жестоко наказани за беззаконията си от нея.

За да победи докрай цялото добро, което се крие в човека, Ариман възвестил на всички хора от целия свят:

— Вие изпълнихте и трите мои заповеди. Доволен съм от вашето послушание. Като награда за вашето покорство, аз ще ви открия цялата истина за живота. Знайте, че животът е даден за наслади и радост. Яжте, пийте, веселете се! Всичко трябва да служи на вашата наслада!

Тогава по Земята се разпространили пиянството и всевъзможни пороци. Хората искали да скрият във виното угризенията на съвестта си и заглушавали с пороци гласа на Божията правда.

От пиянство, от развала, от неумереност и невъздържание човешкият род станал недълговечен. По Земята се появила чума, разпространили се и други болести. Кръвопролитията и насилията още повече се увеличавали. И когато кръв обляла Земята, а страданието на хората достигнало до крайния си предел, човеколюбивият Ормузд се преизпълнил от жалост за хората и обявил война на Ариман.

На небето се появило чудно видение. От изток се изправил един огромен конник, яхнал бял кон. Лицето му било като слънце, а в ръката си стискал стрели, подобни на слънчеви лъчи. И ето, той се провикнал:

— Аз съм Този, който ви учи да се обичате и когото вие убихте, като отхвърлихте неговото учение!

И всички хора се разтреперили от велик страх и очаквали смъртно наказание, защото не били изпълнили волята на светлия Ормузд.

И ето, всички паднали на колене. Те проклели своя безпътен живот и молили Ормузд за милост.

И Ормузд им отговорил.

Но не с гръм и мълния, а чрез тихия шепот на вятъра.

— Деца мои! — почнал кротко той.

И в сърцата си всички хора почувствали, че са синове на светлия Бог. Страхът изчезнал и останала само синовната любов към вечния баща на всички хора. И хората заплакали от разкаяние и радост.

— Деца мои — продължил Ормузд, — не за ваше наказание съм дошъл аз, а за да ви помилвам и да изтрия сълзите ви. Дожаля ми за вас и аз прогоних вашия враг.

— Накажи и нас! — викнали хората. — Накажи ни за това, че служихме на този демон.

— Променете живота си! — отвърнал Ормузд. — Аз няма да ви наказвам. Вие сами сте се наказали с вашите беззакония, които вършехте, с войните, убийствата и болестите. Вие сами се измъчвахте от злоба и ненавист.

— Но ние хулахме името ти — казвали хората, — бяхме твои врагове. Накажи ни, за да не тегнат греховете на душата ни, за да не ни гризе съвестта пред твоите очи.

— Неразумни! — викнал тогава Ормузд. — Мислите ли, че аз ще ви накажа за хулните думи срещу името ми, щом като сам аз ви учех да не отвръщате на злото със зло, а да прощавате всяка обида и

злословие. Живейте в любов и мир! А миналото... всичко вече е простено, всичко е забравено.

И Ормузд вдъхнал душата си в своите ученици, и те ходели навсякъде, като възвестявали учението му и провъзгласявали началото на светлия век. Както и техния учител, и те проповядвали, че хората са братя и трябва да живеят по братски.

— Обичайте се всички! — проповядвали те. — Не различавайте своите от чуждите. Грижете се не само за себе, а и за другите си. Всички вие сте потребни един на друг. Всички заедно сме едно цяло. Ако човек го заболи ръката, то с нея страда и цялото тяло. Така трябва да бъде и с хората: ако един човек попадне в беда или е нещастен, всички трябва да му помагат и да го утешават. Както не могат да се разделят една от друга капките в чашата с вино, така и хората трябва да живеят в любов и сговор. Ако търсите вашето щастие, ще го намерите само тогава, когато се загрижите и за щастието на другите.

Хората с радост слушали учениците на Ормузд. Прогонвали злото от своите сърца и приемали всичко, което им проповядвали. А когато в човешката душа не останало никакво зло, изчезнал и самият Ариман, тъй като той живеел от човешката злоба. Останал само светлият Ормузд, вечен и радостен.

Така завършило царството на Ариман и настъпил Златният век на Ормузд, който нямал край. Правдата се възцарила над Земята. Любовта господствала над всичко. Войните се прекратили. Хората изковали рала от мечовете и сърпове — от копията. Враждата изчезнала. Съдиите скупаели без работа — нямало вече кого да съдят. Хората живеели до дълбока старост. А когато смъртта идвала, те я посрещали с души, чисти като на младенец. Никъде не се чувал плач. От всички краища на Земята се разнасяла само красива музика и весел смях.

Това разказвали старите перси. Едни вярвали, че Златният век вече е бил на Земята, други — че той скоро ще дойде...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.